Leidzia Spaudos b-vė „Šviesa“

Redakcijos ir Administracijos adresas:

„LIETUVIS BRAZIL.“

Rua Bandeirantes. 92

(Bom Retiro)

Tel.: 4-1125
Caixa postal, 1764.
S. Paulo.

LIETUVIS BRAZILIJOJ

JORNAL LITHUANO

Atsk. numeris 300 reis

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 12$000 pusei metų 6$000 atskiems menesiams po 1$000.

Užsienin: metams — 20$000 pusei metu 12$000.

—

Redaguoja

St. Vancevicius

6-ti METAI. | SÃO PAULO, 1934 m. Vasario - Fevereiro mėn. 10 d. | NR. 6 (266)

VILLA ZELINA

Nuosavybė CLAUDIO MONTEIRO SOARES

Naujas pardavimo planas išsimokėjimui, sklypų su pastatytais namais. Sumažinti įnašai ir pratęstas išsimokėjimo laikas.

Namas su 300 kv. m. sklypu, vienu kambariu, virtuve, veranda ir W. C. 80$000 i mênesi.

Namas su 300 kv. m. sklypu, 2 kambariais, ir virtuve, vernda ir W. C. 90$000 i mènesí.

Namas su 300 kv. m. sklypu, 3 kambaríais, virtuve, veranda ir W. C. 100$000 i mênesì.

Namai statomi iš geriausios rūšies medžiagos, plytos dedamos ant žvyro ir kalkių. Langai su venezijanomis, elektros šviesa, tinkuotos lùbos, geriausi dažai. Virš minėtuose sklypuose įrengti šuliniai vandeniui ir kanalizacijai. Sklypas aptvertas. Aplink namą išlieta cementu ir t. t. ir t. t.

Informacijos: P-ça Antonio Prado, 3 sob. nuo 2 iki 5 val. vak. Sekmadieniais ir šventadieniais: Avenida Zellina, 33 pas K. KORKIŠKO. Pabaigoj Bondės 32 (Villa Prudente).

S. m. Vasario 10 d., sestadienį

«Vilties» S-gos Mokos skyrius, savo salėje, rua Dias Leme, 53 (Mokoje) rengia gražų

VAKARĄ

Programoje linksma 3-jų veiksmų komedija «Cingu — Lingu»
Vėliau šokiai, žaidimai ir t. t.

GRIEŽ STYGU ORKESTRAS.

Pradžia 8 val. v., pabaiga 4 val. ryto.

Valdyba.

CASAS PERNAMBUCANAS

VASAROS SEZONUI MŪSŲ

NEBLUNKAMŲ SPALVŲ

PLONIEJI AUDINIAI

Tautos šventei artėjant.

Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių diena yra visos lietuvių tautos šventė. Tą dieną visa lietuvių tauta mini šias, taip reikšmingas sukaktuves. Viso pasaulio lietuviams ši diena ypatingai brangi ir džiaugsmi ga.

Šiais metais, vasario 16 dieną, sueina lygiai 16 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo. Prieš šešiolika metų, Lietuvių tauta prabylo į visą pasaulį, pareikšdama savo valią, kad ji nori būti ir vėl laisva, nepriklausoma. Ši diena kas met yra labai iškilmingai švenčiama, ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasauly, kur tik yra didesnis susipratusių ir savo tautą mylinčių, lietuvių burelis.

Mes, Brazilijos lietuviai, šią, taip brangią mūsų tautos šventę, irgi švenčiame kasmet. Nors didelių iškilmių ir nepajegiame suruošti.

Tautos šventei artėjant, jau pradėta ruoštis ir S. Paulo lietuvių tarpe, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną paminėti labai gražiai. Nadangi vasario 16 diena yra darbo diena (pėntadienis), tai beveik visos iškilmės nukeliamos į sekmadienį, vasario 18 d.

Vasario 16 dieną Lietuvos Konsulate bus priimami aukšti svečiai ir įteikti keli ordenai, lietuvių kolonijos geradariams. Tą pačią dieną, vakare, apie 8 — 9 valandą, «Vilties» S-gos choras, p. Kamantausko vedamas, dainuos per «Radio Record». Manoma padainuoti apie 10 — 12 lietuviškų dainų. Be to numatyta ir paskaita apie Lietuvą portugalų kalba. Visos kitos iškilmės nukeliamos į vasario 18 dieną.

Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas įvyks Švento Antano do Parý parapijos salėje (prie šv. Antano bažnyčios) sekmadienį (vasario 18 d.) 1 valandą po p. pt. Iškilmėse dalyvauja visos São Paulo lietuvių organizacijos, kaip: «Vilties» S-ga su savo choru. Sporto S-ga «Lithuania», Lietuvių dudų orkestras, L. K. Bendruomenė mokyklos ir kt. Visos organizacijos oficialiai dalyvauja iškilmingose pamaldose šv. Antano bažnyčioje, ir vėliau, po pamaldų, parapijos salėje susirinkime. Į susirinkimą įėjimas visiems laisvas.

Iškilmių programoje numatyta paskaita, prakalbos, orkestras, dainos, deklamacijos, monologas ir t. t.

Visų lietuvių, gyvenančių São Pauly šventa pareiga šiose iškilmėse kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Tautos šventei artėjant, būkime pasiruošę, kaip galima gražiau ir iškilmingiau ją paminėti.

R. Kymantas.

Kas bus, kas nebus,
bet Lietuvis neprazus!

LIETUVOJE

Lenkai siūlo prekybinį sutarimą.

«Sekmadienis» patyrė kai kurių naujienų iš šiomis dienomis įvykusio pasimatymo tarp M. Yčo ir lenkų žymaus visuomenės veikėjo Lednickio. Pasimatymas įvyko Lednickio dvare, esančiame netoli administracijos linijos Lenkijos pusėj. Per tą pasimatymą Lednickis pareiškė turįs pagrindo pasiūlyti Lietuvai laikino pobūdžio prekybos sutarimą, kuris sunormuosiąs vairomą abiem šalim nenaudingą nelegalę prekyba Lendnickis pabrėžė, kad jei Lietuva sumažintų muitus lenkiškom prekėm įleistų lenkiškų prekių vagonus ir sutiktų kompensuoti apie 40 dvarininkų, tai Lenkija pasižadėtų užpirkti kasmet Lietuvos visokios žaliavos ir žemės ūkio produktų nė mažiau 5 milijonų litų sumoj.

Prof. Biržiška pas Varšuvos rektorių.

Lenkų spaudos žiniomis, viešėjęs Lenkijoj prof. M. Biržiška buvo priimtas Varšuvos universiteto rektoriaus ir kalbėjosi su juo Lietuvos Lenkijos kultūrinėis klausimais. Kai kurios grupės stengėsi, kad prof. Biržiška susitiktų su Lenk. ministeriu Beku, tačiau ir viena ir kita pusė atsisakė.

Kieno naudai kalba skaičiai.

Vokiečiams pakėlus didžiulį triukšmą dėl 100 Vokietijos piliečių išsiuntimo, įdomu pažiūrėt ką tuo reikalu mums parodo skaičiai.

Lietuvoj gyvena ir turi darbo iki 5000 Vokietijos piliečių, tuo tarpu Vokietijoj Lietuvos piliečių šiuo metu tėra vos keletas šimtų, nes iš ten neseniai buvo išsiųsti keli šimtai Lietuvos piliečių, tuo tarpu kai Lietuva paprašė išsikraustyti tik vienanų vokiečių šimtelių.

150.000 lietuvių kolonizacija.

Užsienio lietuviams remti draugija paruošė didelį 150.000 užsieny gyvenančių lietuvių tvarkingos kolonizacijos projektą. Tuo projektu, kurio įgyvendinimas iš pradžių pareikalaus 2-jų milijonų litų, kolonizacija būtų vykdoma Pietų Afrikoj ir Pietų Amerikoj. Šią vasarą tuo tikslu į paminėtus kraštus vyks speciali draugijos komisija.

Tik 6 nuošimčiai už įkeitimus.

Lietuvos namų savininkų draugija įteikė vyriausybei memorandumą, prašydama įstatymo keliu uždrausti imti už įkeistą nejudomąjį turtą daugiau kaip 6%.

Vokiečiai smarkiai kontroliuoja.

Paprūsės vokiečiai iš Lietuvos pusės iki šiol galėdavo daug ką, ypač iš maisto produktų, parsinešti. Bet paskutiniuoju laiku, vokiečių vyresnybei įvežimo kiekį gerokai sumažinus, produktų gabenimas ėmė eiti kontrabandos keliu. Dėl to vokiečiai dabar itin smarkiai kontroliuoja. Sugautus gabenant kontrabandos keliu smarkiai baudžia ne tik pinigine bauda, bet ir kalėjimu. Vokiečių pasienio gyventojai dėl šių suvaržymų labai pyksta.

Sugavo netikrų pinigų „meisterį“

Kybartų miesto policija Kybeikių kaime (2 klm. nuo Kybartų) pas Kostą Blauzdžiūną padarė kratą ir rado dvi formas sidabriniams pinigams lieti: po 2 ir po 5 litus. Be to, pas jį patį dar buvo rasta ir naujai nulieta 5 litų moneta. Tuo būdu, tur būt, dar neblogai plačiai išsivyščiusi pinigų padirbinėjimo «pramonė» Lietuvo likviduota.

Inž. Aleksandras Fainas pabėgo už sienìn?

Inžinierius Aleksandras Fainas, buv. Pintsch b-vės įgaliotinis Kaune, esamomis žiniomis yra pabėgęs užsienin. Jis yra išdavęs daug nepadengtų

čekių ir nesumokėjęs nemaža savo skolų. Manoma, kad Fainas nuvožė kreditoriams apie 200.000 lt.

Ponios S. Smetonienės sveikata.

Jau buvo pranešta, kad plaučių uždegimu sunkiai susirgo Respublikos Prezidento žmona p. Sofija Smetonienė. Ligonei gydyti pakviesti geriausi Lietuvos gydytojai ir du užsienio gydytojai specialistai. Kauno Bazilikoje ir kitose bažnyčiose buvo pamaldos už p. Smetonienės sveikatos pagerėjimą. Taip pat pamaldos ta intencija buvo laikomos ir eilėje žydų sinagogų. Kaip praneša paskutiniai biuleteniai apie p. Smetonienės sveikatą, ligonės temperatūra yra per 37°, širdies veikime pagerėjimo nepastebėta. Plaučių uždegimo procesas be atmainų.

Grįžo prof. M. Biržiška.

Kurį laiką privačiais reikalais lankęsis okupuotoje mūsų sostinėje Vilniuje, jau grįžo VV sąjungos pirmininkas prof. M. Biržiška.

Lietuviai perima vokiečių įmones.

Po didžiojo karo Vokietijos valdinys Schütze pasiliko Kaune ir čia buvo sukūręs didelę muzikos instrumentų prekybą. Dabar šią didelę prekybos įmonę perėmė į savo rankas lietuviai Karvelis ir Rinkevičius.

Nauja mokykla Marijampolėje.

Sausio 11 d. Marijampolėje iškilmingai pašventinti nauji pradžios mokyklos namai, kaštavę per 200.000 lt. Iškilmes atsilankė švietimo ministeris inž. K. Šakenis, vid. reik. min. Rusteika ir daug įžymių svečių.

Rinkliava vargučmenei.

Neseniai susiorganizavusi Kaune žmogui globoti draugija sausio 21, 22 ir 23 dienomis Kaune rengia rinkliavą

Vokiečiai keršija Lietuvai už atleistus valdininkus svetimšalius.

Sausio 10 d. vokiečių oficiali telegramų agentūra paskelbė per radio, esą Lietuvos šauliai ruošia smurtą prieš Klaipėdos kr. autonomiją. Nurodyta, esą šauliai ketina suimti visą Klaipėdos kr. valdžią ir paskelbti autonomijos panaikinimą. Vokiečių net nurodyta, esą tai turi įvykti tarp 10 ir 18 sausio. Aišku, kad tai buvo tyčia primanyta žinia, kad sukeltų vokiečių ir pasaulio opiniją prieš Lietuvą, o tikrieji smurtininkai tuo metu pasiskubintų iš anapus Nemuno gelbėti autonomijos ir «netyčia» paskelbtų «vieningą Klaipėdiškių valią» — grįžti prie Vokietijos. Lietuvos telegrafo agentūra Elta tuojau pranešė kitoms Europos telegrafų agentūroms, kad visa tai pramanyta su tam tikra pikta tendencija, ir kad Lietuvos vyriausybė yra pasiryžusi sutramdyti kiekvieną pasikėsinimą prieš Klaipedos kr. konvenciją vistiek, iš kur toks pasikėsinimas eitų. Tiesa, vokiečių prasimanymas savo tikslo nepasiekė, nes niekas nenorėjo jam tikėti.

Vokiečiai pyksta už valdininkų, Vokietijos piliečių. Klaipėdos kr. atleidimą ir visokiais būdais keršija Lietuvai. Dabar jie sumažino Lietuvai sviesto kontingentą net 70%. Lietuva šiemet galės įvežti sviesto Vokietijon tiktai apie 600 tonų. Taip pat sumažinta ir kiaušinių kontingentas. Pernai tik per 7 mėnesius iš 10 tūkstančių dvigubų centnerių kiaušinių Vokietijon, o šiemet visiems metams leista įvežti tiktai 8 tūkst. dvigubų centnerių.

Be to, vokiečiai labai suvaržė pasienio susisiekimą. Pagal pasirašytą 1928 m. prekybos sutartį, kiekvienas vokiečių pilietis, gyvenąs ne toliau kaip 10 kilometr. nuo sienos, galėjo laisvai eiti Lietuvon per sieną ir iš čia parsinešti iki 4 kilogr. visokio maisto: mėsos, sviesto, surio, kiaušinių, taukų ir t. t. Kadangi Vokietijoj visi šitie dalykai daug brangesni, tai visi pasienio gyventojai pirkdavo juos Lietuvoj ir tokiu būdu mūsų pasienio ūkininkai gal davo parduoti nemaža maisto. Dabar vokiečiai suvaržė perėjimą sienos ir sumažino leidžiamų persinešti prekių kiekį t imis ketvirtadaliais. Žinoma, Lietuvos ūkininkai daug nuo to nukentės. Mažindama kontingentus Lietuvai daugiau negu kitoms valstybėms ir varžydama pasienio susisiekimą, Vokietija aiškiai laužo pasirašytą 1928 m. sutartį. Lietuvos vyriausybė griežtai užprotestavo prieš tokį vokiečių elgesį ir, jei vokiečiai nesiliaus, tai ir Lietuva turės suvaržyti vokiškų prekių Lietuvon įvežimą.

daiktais varguomenei. Pirmoje eilėje draugija numato paramą tiekti nedarbo prislėgtųjų šeimoms.

Kaip bus sutvarkytas Vytauto D. muziejus.

Muziejuje numatomi skyriai: karo, M. Čiurlionies galerijos ir istorijos ir Kauno muziejaus. V. D. muziejų, kaip numatoma, valdys vienas direktorius su patariamuoju organu — muziejaus taryba. Muziejaus lėšas sudarys kasmet biudžeto keliu skiriamos sumos, aukos, legatai ir kitos pajamos, gaunamos iš lankytojų. Numatoma, kad muziejus bus švietimo ministerio žinioje. Ministeris skirtų ir atleistų tarnautojus iškyrus direktorių, kurį Respublikos Prezidentas tvirtintų iš švietimo ministerio pristatytų kandidatų.

Nepasisekęs atentatas.

Sausio mėn. 14 d. apie 10 — 11 val. notaro Škėmos kontoroje Kaune buvo sulaikytas Algirdas Puida su įvairiais nuodingais chemikalais, iš kurių padaromos smarkiai veikiančios nuodingos dujos. Tuoj buvo sulaikytas ir Vladas Gailevičius, Škėmienės (buv. Gailevičienės) sūnus, 18 mt. amži us. Paaiškėjo, kad Gailevičius jau kuris laikas rengėsi nužudyti savo patėvį notarą Škėmą. Susitarė su Puida savo patėvį nužudyti dujomis. Žmogžudystę įvykdyti buvo nutarta sekmadienį, sausio 14 d. 10 — 11 val. notaro kontoroje. Tuo metu kontoroje nėra nė vien tarnautojo. Įvykdžius žmogžudystę Puida ir Gailevičius buvo nutarę paimti iš Škėmos kišenės raktus, eiti į seifą ir apiplėšti. Seife buvo gana žymi suma pinigų.

Pabėgo Ukmergės geležinkelio stoties kasininkas.

Ukmergės geležinkelio stoties kasoje padaryta išeikvojimų. Nors kasos trūkumai dar galutinai neapskaičiuoti, bet manoma, kad išeikvota apie 10.000 litų. Išeikvotojo stoties viršininkas kartu kasininkas Sinkevičius, kuris pasislėpė. Sinkevičius gyveno labai išteigingai, dažnai ruošdavo dideles puotas, kurios nemažai kaštuodavo.

Italų spauda apie šaulio ats. majoro paskaitą.

Vienas didžiųjų Italijos dienraščių Milano «Corriere della Sera» sausio mėn. įdėjo pranešimą iš Lietuvos antrašte: „Lietuvio tyrinėtojo paskaita apie fašizmo teoriją.“ Pranešime nurodama, kad šaulys J. Tomkus, kaip dienraštis pažymi. yra, „vienas iš labiausiai išsilavinusių ir pažįstančių pir-

---

Vl. Švindra.

Sūnau, ko norėtum daugiau?

(Fragmentai).

Visų apleistas, niekeno nelaukiamas, jis, pagaliau, pravėrė girgždančias gimtojo namelio duris. Žilaplaukė motina, valandėlę stovėjo sustingusi, paskui puolė prie sūnaus, apkabino jį.

— Sūnau, mano sūnau!.. — Motina negalėjo nieko daugiau pasakyti. Ligšiolai, kaip tik motina tegali, ji glamonėjo ir bučiavo dulkiną, išvargusį sūnaus veidą. — Sūnau, sūnau!.. tu sugrįžai, aš vėl tave matau, glamonėju, ar tik sapnuoju. — Motinos kalną kažkas surakino ir sūnaus plaukuose paskendo kelį stambūs motinos ašaros, kurių upes ji jau priverkė sūnaus nelaukdama. O sūnus... bet ji Motina. Ji atleido, ji nebara sūnaus palaidūno. Ji nemoka barti. Tik glamonėja, bučiuoja, glamdžia, žvilgteri į akis ir vėl bučiuoja.

— Dešimt metų laukiau, sūnau... sėsk čia, prie mano kelių, kaip išvažiuojant Leisk ingiau pabūti prie tavęs... Dešimt metų, o tu dar toks jaunas, gležnutis. Sūneli mano, pažiūrėk į mane.. Juk tavyje aš matau savo gyvenimą ir savo laimę. Ten matau ir jį, tavo tėvą. Tėvą... — Dabar motinos akis suvilgė kitokios ašaros. — Jis jau nebegrįš, tur būt, niekados. Maniau, kad ir tu... bet ne, aš nemaniau, tu mane užmiršai. Štai tu vėl prie mano kojų, ir aš galiu tave glostyti. Glauskis, sūneli, arčiau, duok rankutę. Kokia ji jauna, švelni, rodos, tik užgimusio...

Atsiduso. Ir laimė ir skausmas nuskrido kartu. Jie neperskiriami draugai, jie seka, mažiausiai, vienas paskui kitą.

— Motin, man taip gera, bet aš toks silpnas, nuvargęs.

— Sūnau, aš sustiprinsiu tave. Jei tu pavargai, ilsėkis ant mano kelių; jei tu alkanas, aš pavalgydinsiu tave; jei tu neaprengtas, aš aprengsiu; jei tave Dievas apleido, aš išmelsiu Jo malonių; jei pikti žmonės tave skriaudžia, aš apginsiu tave, mano sūnau...

— Bet motin, aš abu toki silpni ir taip neturtingi... Aš nieko neturiu, o tu viską netekai, nes aš tavo turtus aš išvogiau.

— Sūnau, neburnok, prieš Dievą. Jei tu esi, š visko turiu ir nieko nenustojau. Duodamas tave, Dievas man viską davė, ir nieko daugiau iš jo aš nereikalauju. Ir tėvą, kuris tave ir mane užmiršo, aš myliu tik todėl, kad jis tavo tėvas, kad be jo aš negalėjau būti tavo motina.

— Motuš, aš sūnus, kuris tik moka savo kruvinais nagais draskyti tavo širdį. Tu girdi ir girdėsi balsus, kurie mane prakeikia.

— Sūnau!

— Palauk, motuš. Tu žinai, jau tau žmonės pasaké, kad aš nepadariau nė vieno darbo, kurį tu galėtum palaimin ti. Ir šiandien tu žinai, jog aš sugrįžau tik todėl, kad mane išmetė lauk iš tarpo tų, kurie vadinami sąžiningais žmonėmis. Žinai, kad gyvenimas spiovė tiesiai į mano veidą. Bet juk aš galėjau... Taip, aš galėjau pasilikti toks koks buvau su tavim atsisveikindamas bet... O, motin, motin, kiek kruvinų peilių susmeigiau į tavo širdį. O tu vis sakai, kad... Bet ne! Ir tu prakeik mane, išvaryk iš tėviškės, išsižadėk! Kaip jie visi išsižadėjo. Tada..

— Sūnau, mano kūdiki.

Palauk, motuš. Tada aš pasmaugsiu gyvenimą ir įsmesiu jį alkanam vilkatai šuniui. Tegu suės, kaip mane gyvą gyvenimas suėdė. Jis viliojo mane, kažka nesuprantamo man žadėjo tačiau... Duobės, kurias tas pats gyvenimas savo kely man iškasė, mane užčiusino. Bandžiau šokinėti per jas, bandžiau aplenkti, bet jų buvo tiek daug, kaip tavo ašarų, kurios sutirpo mano pėdose ir aš visai nusilpau. Kad būtų lengviau eiti, kitus gramzdinau ir savo purvinom kojom juos mindžiojau. Kiti minde mane, aš jiems padėjau kažko siekti. Tačiau tie kiti išėjo nesusitepę, o aš... Tu sakai, kad gležnas esu — ištiesk, sakai, kad rankos baltos — purvus ir krauju vandeniu nuplovinu. Bet tai tik nuo paviršiaus. O kas nuplaus mano vidų. Kur atsiras tokio vandens?

— Sūnau, aš nuplausiu tave, mano ašaros, laimės ašaros, — ji patarė, — atgaivins tave.

— Ne, motin, nevertas esu. Dienų kurias pragyvenau, nepamiršiu niekados. Jos jau surakino mane ir neleidžia pasijudinti. Dabar aš sėdžiu čia, o kažkas ragina mane tuoj kelti, eiti, kad vėl klampočiau per purvynus, kad naikinčiau kitus, kad graužčiau juos, kaip parazitas, ir laukčiau kol mane, kaip blakę, kas nors sutrins. Mane vilioja palaidos supurvintos dienos ir tie žmonės, kuriems gyvenimą atidaviau, kad akimirksnius ragaučiau. Aš jau perdaug susipainiojęs tam tinkle, kuriame tūkstančiai užtroško, aš jau apsvaigęs nuo nuodų, kuriais visus metus mitau. Jau nebegaliu gyventi be tų, kur os man šypsojos, norėdamos atsigaivinti ir susistiprinti manim. Užpakaly liko kelios, kurioms jau spėjau užriešti akis, prvsaky laukia visa eilė. Arba jos mane suriš, arba aš jas sugriaušiu. Išciulpsiu jaunystę ir eisiu toliau, kaip tūkstančiai eina. Aš kovosiu, grumsiuos visai pamiršdamas, kad esu žmogus. Ir tam man tereikia vieno,— kad Tu Motin, mane prakeiktum!

— Sūnau, mano sūnau! Ką tu kalbi, sūnau. Nežudyk mane, nekankink. — Ir motina apkabino sūnaus galvą, o karštos jos ašaros be paliovos vilgė sūnaus plaukus. Ne ašaros. bet degančios žiežirbos, ródos, ten krito, ir nevilgė o degino sūnų. — Sūnau, užmiršk ką kalbėjai. pasilik pas mane. Tavo kely neatsiras nė vienos duobės. Aš jas išlyginsiu pirmiau, negu tu bandysi eiti. Jei kur nepajėgsiu išlyginti, pati įkrisiu, kad tik tau būtų geriau eiti Užmiršk viską, kas vilioja ir žudo. Apsidairyk — čia taip gražu. Kasmet čia pražįsta tos pačios gėlės, kasmet sugrįšta tie patys paukščiai. Tiesa, tu čia būsi vienas, bet aš...

Ramybė, kurios čia niekas nesudrums, padės atgaivinti tave. Lakštingalos padės tave užmigdyti, o ankstybas vyturys prikels tave, kad sutiktum laimingą savo motiną. Sūnau, ko tu nori daugiau?

— Apgaulės ir klastos, motina mano. Su jomis aš gyvenau, jos buvo geriausi mano draugai ir globėjai, be jų man baugu.

— Aš pasirengus priimti tavo apgaulę ir klastą. Jei tau reik — apgaudinėk mane. Ir aš būsiu laiminga, kad tu apgaudinėsi ne svetimus žmones, bet savo motiną. Sūnau, ko nori daugiau?

(b. d.)

Tautos Vado Antano Smetonos kalba,

pasakyta visuotiniame Lietuvos Tautininkų Sąjungos suvažiavime

Sveikinu Sąjungos suvažiavimą, dėkoju už jos darbus, atliktus mūsų Tautai, ir linkiu jai, sėkmingai persitvarkius, sustiprintu pasiryžimu toliau darbuotis. Šia proga noriu prieš jus, tautininkai, žvilgterėjęs praeitin atskleisti nerimstančio pasaulio paveikslą, bent kelinis bruožais nupiešta, ir pasakyti, kuria linkme vyksta tautos, norėdamos geriau sutvarkyti savo gyvenimą. Taigi:

Pasibaigė didysis karas, pasibaigė ir jo baisieji vargai. Versalio Sandora vaizdavosi balandžiu, snape nešančiu alyvos šakelę žydriąja padange, o Tautų Sąjunga — skaisčiąja vaivorykšte, kaip po visotinio tvano. Tai lyg ženklas, kad nebebaus Dievas tautų karais, kad bus amžina taika. Didžiosios ir mažiosios valstybės, senosios ir naujosios susitelks Ženevoje pasaulinin parlamentan ir teisingai spręs šalių ginčus ir nesusipratimus. Lygybės dėsniu vaduos s ir kuo demokratiškiau siai elgsis: jei ir mažiausia šalis kuo nesutiktų spręstinajame reikale, tai ir jos balso bus klausoma. Ir mažas kelmas, vadinasi, galėsiąs perversti didelį vežimą. Tautų Sąjungai Versalio Sandoros nuostatai nelyginant evangelija: nevalia jų pakeisti. Jų išvestos tautoms sienos — pagrindas taikai. Visa tvirta ir tikra Ženeva tapo jei ne viso pasaulio, tai bent Europos sostinė. Bent kartą per metus tenai renkasi valstybių atstovai. O kas turi kokią įkyrią bylą, tai tam reikia toji sostinė ir dažniau pamatyti. O Sąjungos komisijos, kurių skaičius vis didėja, darbuojasi bendrais tautų kultūriniais ir ekonominiais klausimais.

Taip raminos žmonės, ištroškę rimties. Keturius metus buvęs kietai suvaržytas pasaulis pasireiškė nepaprastu judrumu. Valstybės vyrai lankosi vieni pas kitus ir tariasi apie didžius reikalus Finansistai, pirkliai ir fabrikantai, siekdami pelno, vykdo milžiniškus sumanymus, spekuliantai, norį ūmai pralobti, nesibaido jokios rizikos, neturtingi žmonės keliauja toli svetimon šalin, tikėdamies ten rasti sau laimes, sportsmenai, mokslininkai, menininkai ir avantiuristai nerimsta savo krašte. Judesio ūpas apniko visus: namatytas noras viešėtis svetur. Įvairiausias gyvenimas trykšta įvairiausiomis srovėmis. Tauta, atbudusi, radusi save, veržiasi bendrauti su kita tauta. Smarkusis pokarinis nacionalizmas ilgėjosi internacionalizmo. Kaina kokia greitumo mistra, kaina kokis už-ispyrimas nugalėti erdvę. Tikėk į ateitį ir judėk! Nėra savo krašte pinigų tai gausi jų kiek reikiant pasiskolinti kitur. Imk ir dirbk! Pinigų aibės, o prekių maža. Tikra aukso gadynė: aukso doloras pigesnis Europoje už poplerinį. Lig šioi negirdėtas pasitikėjimas! Visur dirba juda visokie pastatai kaip grybai dygsta, o juos praneša amerikiečių pasididžiavimas — dangoraižiai. Radio, lėktuvai! Visokie teknikos, mokslo išradimai. Valstybių biudžetai auga ir auga.

Bet po kelerių nigiptiškai riebių metų dėl gėrybių pertekliaus.

Prasidėjo Pasaulyje Liesús Metai.

Pirmas smūgis žemės ūkiui. Per daug prigaminus javų, smarkiai krinta jų kainos. Netrukus ir fabrikų gaminiai atpinga. Vis daugiau ir daugiau atsiranda bedarbių. Bankai, fabrikai bankrutuoja, o žmonės praranda sutaupytus pinigus. Spekuliantai, pagarsėję sumanumu, laikyti finansų genijai, avantiuristiškai baigia savo dienas: žudosi arba atsiduria kalėjime. Kone kiekvienas kraštas turi tokių didvyrių. Bet tai niekis, tai tik laikina depresija — ramina save pasaulis. Netrukus ji praeis. Nepraeina. Štai jau nebe depresija, o pašėlusi ekonominė krizė, palietusi visus kraštus. Nebegerai. Milžiniškos bedarbių minios tenka maitinti visuomenės ir valstybės lėšomis. Nebėra pasitikėjimo ir tarptautinėje prekyboje. Auksas kaip padūkęs laksto iš vieno krašto kitan, ieškodamas saugesnės vietos, ir pagaliau išnyksta iš viešosios apyvartos. Anglija, Amerika ir daugelis kitų kraštų atsisako auksu pagrįstų pinigų. Viena šalis bijo kitai skolinti. Ir kaip nebijojus? Milijardais skaitomos paskolos įšalo Europoje, Amerikoje ir kitose pasaulio dalyse. Sustoja daugumas fabrikų, dirbusių eksportui, siaurėja, lėtėja ir žemės ūkio gamyba. Kai kur javus verčiau degina, bet neparduoda pusdykiai. Valstybės užsidaro savo sienas aukščiausiais muitais, kad nejsibrautų per daug svetimų prekių. Didžiausia protekcija savo gaminiams bei dirbiniams su didžiausiais valstybės iždo primokėjimais. Kiekviena kraštas stengiasi išsiversti savo žemės ūkiu ir savo pramone. Galas liberalizmui ir tarptautinėje prekyboje! Kontingentai ir milžiniški muitai, valiutos išvežimo griežčiausi varžymai. Tiek vienas kraštas tenori pirkti iš kito, kiek ten gali parduoti. Išsipūtę biudžetai turi susitraukti: sumažėjusios pajamos nebestengia išlygįnti išlaidų. Tarptautinės prekių apyskaitos vertė sumenko bent du kartu. Kuo daugiau sia įbrukti prekių kitiems, kuo mažiau sia įsileisti jų iš kitų — tai politiškai ekonominė dabarties išmintis. Ypatingas visų muito karas su visais! Kaip

Toli esame šiandien nuo Versalio Sandoros Mato,

tiek daug taikos vilčių sukėlusio! Juodi debesys skrieja Ženevoje viršum Tautų Sąjungos rūmų. Jos autoritetas tiek pašlijęs, kad ji įlyginama su sunkiai bepagydomu ligoniu. Kaltinama ji neveiklumu nesugebėjimu. Nėviena painiproblema nepavyko jai išspręsti. Kai maža ar vidutiniška kuri valstybė nepatenkinta išstodavo iš to tautų parlamento, tai jos mojus ir nežymėdavo Ženevoje. Reta kas paisiodavo jos nebuvimo. Bet kai Japonija, Tautų Sąjungos raginama sustabdyti karo žygius prieš Kinus, atsisakė toliau palikti Sąjungos nariu, tai pajuto visas pasaulis. Dar didesnis Sąjungai smūgis yra Vokios išstojimas. Be jos pasirodė negalima ir Nusiginklavimo Konferencija, tiek daug pradžioje žadėjusi. O šiandien ir Italija galinti pasekti Vokios pavyzdžiu, jei Tautų Sąjunga nebūsian ti pertvarkyta. Sąjungos vieton siūloma didžiųjų valstybių direktorija. Tik Prancūzija ir Anglija paliekančios ištikimos Ženevai. Jei taika prilera nuo didžiųjų valstybių, tai jos likimas nebe Tautų Sąjungoje: už jos ribų Jungtinės Amerikos Valstybės, Japonija, Vokia Rusija ir gal Italija.

Laikas nelaukia. Visi ir visur ginkluojasi. Karo šmėkla vaidinasi. Didžiųjų valstybių diplomatai neramūs važinėja į kits kitą. Pirma auksas pasislėpė, o dabar ir diplomatija vengia viešumos. Kai didžiosios kurios galybės smarkus balsas plačiai nuaida, klaiku darosi mažosioms valstybėms, kaip tiems giriosgyventojams, riktelėjus liūtui karaliui.

Atėjo taikos krizė!

Bet ar Versalio Sandora yra dar vusi tikrą taiką pasauliui? Juk tiek daug jąja nepatenkintų. Nugalėtojai, sako, priverte nugalėtuosius pasirašyti Sandoros aktą ir prisipažinti karo kaltininkais. O iš to išvada: kaltininkai turi ji atgailėti, kaltininkai reikia suvaržyti kad nebedrįstų daugiau karo kelti. Juk nugalėtojų teisybės mastas išreikštas žodžiais vae victis! Šiandien jis daugumui neteisingas. Keliolikos metų patyrimas iškėlė daug ydų Versalio taikos Sandoroje. Ji reikia peržiūrėti ir daug kas pakeisti: esanti greitosios darbas taigi netobula. Argi buvę galima per pusę metų teisingai tautoms ribos nustatyti? Antra vertus, nugalėtojai vadavęsi ne tiek tautų, kiek savo talkininkų teisę. Šiems su kaupu pridėję, o antiems neteisingai atėmę. Be to, nežiūrint Vilsono paskelbtų dėsnių, kai kurios tautos buvusios pavirštos ir paliktos vergauti. Taigi negalima esą tenkintis išbraižytu Europos žemėlapiu. Karo ugnis buvusi užmindžiota bet neužgesinta, tautų žaizdos pridengtos, o neužgydytos. Nebegriaudžia kanuolės, bet jų duslus garsas tebedunda požemiais Karinio gaisro nedėguliai tebasmilkstą. Kad nesuliepsnotų, reikia užlieti. Reikalinga Versalio Sandoros revizija.

(b. d.)

---

muosius šaltinius fašizmo tyrinėtojas lietuvis". Toliau sutrumpinti pažymi paskaitos turinį.

— Atvyko Lietuvos atstovas Jungt. Amerikos Valstyčėse Bulutis, Spauda praneša, kad Balutis netrukus vyks Lietuvos atstovu Anglijon.

— Prieškarinių laikų Kauno lietuvių moksleivių susirinkimas buvo sausio 14 d. karininkų ramovėje. Dalyvavo per 50 slaptų prieškarinių lietuvių moksleivių kuopelių narių. Numatoma tokius susirinkimus rengti kasmet. Susirinkimas pasveikino Respublikos Prezidentą.

— Praplėsti Kauno „Aušros" gimnazijos rūmai. Priestato pašventinimas kuvo sausio 14 d. dalyvaujant švietimo ministeriui ir aukštiems svečiams.

— Naumiestv, Šakių statomas dr. Vinco Kudirkos paminklas. Burmistro p. Skirgailos, šaulių ir vietos organicijų rūpesčiu Naumeisčio didžiausioj turgavietės aikštėje statomas gražus mūsų tautinio atgimimo pranašo dr. Vinco Kudirkos paminkas jo 75 m gimimo sukaktuvėms paminėti. Turgavietės aikštė pertvarkoma, pagražinama Apie paminklą įrengiamas skveras. Tatai gerokai pagražins miestą.

SPAUDA MÚSU GALYBÉ.

Klaipédos laisvès sukaktuvès paminėtos visoj Lietuvoj.

Vienuolikos metų Klaipėdos krašto atvadavimo sukaktuvių iškilmingi minėjimai sausio 15 dieną buvo viso o Lietuvoje. Šaulių Sąjungos tautinio auklėjimo r propagandos skyrius minėjimą surengė valstybės radiofone, tuo būdu jį girdėjo visa Lietuva ir Europa. Buvo aktualios ir įdomios adv. Rapolo Skipičio, Ernesto Galvanausko ir kitų prelegentų paskaitos. Dainavo Šaulių Sąjungos choras, šaulio N. Martinonio diriguojamas, griežė simfoninis radiofono ir gusarų pulko orkestrai. patiekta informacijų apie Klaipėdos kultūros ir ūkio gyvenimą. Poetai K. Inčiūra ir P. Babickas paskaitė mūsų rašytojų kūrinių apie Klaipėdą ir Lietuvos pajūrį. Minėjimo transliacija iš valstybės radiofono tęsėsi nuo 17 ligi 20 val.

Sukaktuvių minėjimas Kauno ir visoje Lietuvoje buvo rengiamas šaulių būrių iniciatyva. Be to, minėjimą rengė ir kitos organizacijos, įstaigos. Daugely vietų minėjimas įvyko sukaktuvių išvakarėse, sausio 14 d. Buvo gausingi visuomenės susirinkimai, paskaitos ir referatai apie Klaipėdą; dalyvavę sukilime papasakojo atsiminimų iš kovų del Klaipėdos laisvės. Žuvę del Klaipėdos pagerbti susikaupimu. Minėjimo proga buvo koncertai, pritaikinti vaidinimai, deklamacijos. Klaipėdos krašto gubernatoriui pasiųsta daugybė sveikinimų. Kaune ir visoje Lietuvoje sausio 15 d. namai buvo pasipuošę tautinėmis vėliavomis.

A. Majus.

Mûsų kalbos reikalu.

Pareitą kartą minėjau apie reikalą, ypač emigracijoj, saugoti savo kalbos grynumą, nes čia tarp «užiančių marių» nenorom skverbiasi visokios įtakos. Už tą «nuodėmę», žinoma, reikės atsakyti mūsų inteligentams, ypač tiems, kurie rašo mūsų raštus, laikraščius.

Bet labai keista, kad vietinė kalba, bent rašomojo mūsų kalboj dar nepadarė jokios matomos įtakos, ar tai del to, kad jos gerai neišmokom, ar del kita ko, o tuo tarpu atneštiniai rusicizmai mus tiesiog smaugte smaugia.

Pavyzdžiui, Lietuvos kaimo žmonės ir kiti dar nesugadinti pirmųjų nepriklausomybės laikų, vadinama «oficiališka» kalba visai nesupranta tokių posakių: «sekančiais met is», arba «sekančiame posėdy bus svarstoma...»; jie sako: «kitais metais būdavo kiek gerėliau gyventi», arba «kitame posėdy svarstysime tokius ar kitokius reikalus». Ir man visiškai nesuprantama, kodel mūsų rusiški «kultūrtregeriai» pasigavę rusų žodį «sliedovat» nepasirūpino bent teisingai jį išversti. Mūsų žodį «sekanti» rusas turėtų versti «sliedit», bet ne «sliedovat», nes pastarasis, lietuviškai sakant, reiškia «kitam, iš eilės eiti»... ir ką kita. Tat ir mes šiuo reikalu visados sakykim. «kitais metais laukiame geresnio derliaus», «kitame posėdy svarstykime savo reikalus rimčiau», «per kitas, ateinančias Velykas pasisveikinkime lietuviškai»...

Negaliu palikti nepastebėjęs to, kad mūsų raštuose labai bianriai maišoma žodžiai «matyti», ar «matyt» ir «matomai». Visai klaidingai sakoma: «matomai, jis neturėjo pinigų, kad to ar kita ko nepirko», arba «matomai, jis pavogė tuos daiktus»... «Matomai» reiškia rusišką «voočiu» ar «na vidu u vsiech», tad negalima «matomai nei pavogti, nei neturint pinigų bet kas derėti», nes kiti vagį tuoj pagaus o su tokiu pirkėju niekas nekalbės. Tuo tarpu «matyt» reiškia «povidimomu», ir «iš visa ko matyt, kad neturint pi-

(tesinys 5 pusl.)

KATALIKU DIRVA

Mūsų reikalai pasaulyje.

BRAZILIJOJ.

Steigiamasis Seimas yra pavedęs komisijai iš 26 deputatų aptarti naujos konstitucijos projektą. Šita komisija išmetė iš patiekto jai projekto Dievo vardą ir tikybinius nuostatus. Katalikybės priešai suktai įrodinėjo, kad tikybinius nuostatus tvarkys atskiri įstatymai. Yra aišku, kad įstatymai lengviau pakeičiami, kaip konstitucija. O gali pasidaryti, kad priėjus prie įstatymų leidimo įvairios politinių partijų kombinacijos pasieks to, kad visai nebus išleista jokių įstatymų, kurie apsaugotų katalikų teises.

Šitaip konstituciniai komisijai pasielgus susirinko visi Steigiamojo Seimo katalikiški atstovai ir nusitarė visiems laikytis iš vien pačiame Seime ir ir reikalauti, kad konstitucijoje būtų apsaugotos katalikų teisės.

Katalikų reikalavimai yra sekantys: a) tikybos dėstymas mokyklose, b) moterystės nesuardomybė, c) pripažinimas katalikų jungtuvėms, bažnyčioj padarytoms, civilinių teisių, ir d) tikybinimas aprūpinimas kariuomenės, ligoninių, kalėjimų ir kitų visuomeniškų grupių.

Kaip matome, katalikų reikalavimai čionai neperdideli, visiškai teisingi; bet ir šitie reikalavimai suranda netikėlių užsispyrusį ir suktą pasipriešinimą. Katalikiškiems deputatams dabar susitarus, galima tikėtis, kad Brazilija netrukus turės teisingesnę tvarką.

VOKIETIJOJE.

Vokiečiams niekumet nestigo patriotizmo. Jei teisingai didžiavosi mokėjimu organizuotis, nuveiktais sutartinėje žygiais kultūriniais, visuomeniškais ir kariškais. Greta gražaus patriotizmo ir pateisinamo pasididžiavimo išaugo tautiškas pasipūtimas, kitų tautų niekinimas, vokiškas gobšumas. Tai sukėlė kitų tautų pasipriešinimą, Didįjį karą, kurį vokiečiai pralaimėjo. Po pralaimėjimo Vokietijoj prie vokiško patriotizmo ir pasipūtimo tautinio prisidėjo kerštо jausmas apgalėtojams, tai yra — visam pasauliui.

Iš to tad patriotizmo, tautiškos puikybės ir kerštо kitiems išaugo šių dienų vokiškas hitlerizmas ir pastatė prie valdžios triumfuojantį nacistų vadą Hitlerį. Pergalėjęs visas sroves ir paėmęs valdžią hitlerizmas pradėjo be jokios atodaitos garbinti vokiškumą. Vokiečių rasė esanti išrinktoji pasaulio tautą; vokiškoji rasė esanti tobuliausia; ją reikia vyti nuo žydų, nuo kitokių priemaišų; reikia neleisti veistis liguistiems. Reikia esą grįžti prie senųjų vokiškų pagonijos dievų, reikia sukurti vokišką religiją.

Konkordatą su Popiežiu padarius imtasi kurti vokiškų protestantų suvienytą bažnyčią, sterilizuoti paliegėlius, kurstyti prieš katalikybę. Sterilizacija su paliegėliais jie padarė. Protestantų bažnyčioje įvyko skilimas. Katalikų Bažnyčia sutiko atšaukti iš politikos visus kunigus; galingasis Katalikų Centras užleido laisvas rankas Hitleriui politikoj; Bažnyčia ir katalikai turėjo kiek galėdami pasilikti nuošaliai, nes kitaip būtų susilaukę nesvietiško persekiojimo iš fanatingų hitlerininkų. Bet kur jau skelbiama visiška pagonybė, kur daroma aiškiausia neteisybė, ten Katalikų Bažnyčia nebegali tylėti, nors gręstų ir kruvini persekiojimai. Tad gavo kelti balsą vyskupai ir pats Popiežius prieš gyvuliškąją sterilizaciją, prieš mėginimus grąžinti vokiečių tautai pagonybę.

Hitlerininkai ima tad spausti katalikus.

Sušaudžius hitlerininkams 6 komunistus Kiolne, vienas kunigas atlaikė už jų sielas, giminių prašomas, pamaldas; tad jam kalėjimas. Kitas kunigas pakartojo iš sakyklos vyskupų ir Popiežiaus žodžius iš sakyklos; vėl kalėjimas. Trečias pirmininkavo katalikų susirinkime ir nepastebėjo, kad tuo metu kalbėjo tautai per radio ponas Hitleris; tad kalėjimas. Dar vienas klebonas, rūošdamas bažnytinę procesiją per atlaidus, paskelbė, kad Šv. Sakramentui pagerbti procesijoje netinka pagoniški ženklai ir netikybiniai kryžiai (nacistų ženklas — sumaizgytas kryžius). Tad 3 mėnesiai kalėjimo.

Bus Vokintijoje daugiau sunkenybių ir teks katalikams pakelti smarkesnių persekiojimų. Bet nė vienas pagonizmo pamišimas nesumindžiojo Bažnyčios mirtinai. Neperlips per Katalikų Bažnyčią ir hitlerizmas. Mes pagyvensime, tai pamatysime, kaip gražiai subankrutys pagonybės apaštalai Vokietijoje, o katalikybė vėl sužibės triumfu.

ISPANIJOJE.

Garsiai kambėjo po pasaulį žydiški kalakolčiukai gazietose, kad revoliucija Ispanijoje nušlavė monarkiją ir Katalikų Bažnyčią. Ir tiesa, dar prieš pusę metų buvo sudeginta katalikiškų bažnyčių ir vienuolynų, kurių vertė siekė šimtus milionų dolerių. Džiaugėsi bedieviai ir žydai — masonai, kad atkeršijo Ispanijai, kad suppleškino savo tautos miliardinius turtus.

Bet štai po metų jų valdymo, atėjo rinkimai, ir tauta nusuko nugarą nuo savo krašto žudytojų. Universitetų studentai dienomis naktimis dežuruodami, saugojo Dievo namus nuo padegimų. Neapsaugojo vienuolynų, kuriuos valdžia uždarė, vienuolius ištrėmė, o šimtai tūkstančių vaikų iš vienuolyniškų mokyklų išvaryti atsidūrė gatvėje. Valdžia neturėjo jiems nė patalpų, nė mokytojų. Pernykščių metų pabaigoje socialistinės ir liberalinės kairiųjų partijos baisiai pralaimėjo. Mėginta bombų, kruvinų riaušių. Bet ir šios priemonės nepadėjo.

Ir štai girdime iš Ispanijos, jau leista katalikų bažnyčioms skambinti varpais. Mat prie bedievių valdžios tai buvo uždrausta: bedieviškoms ausims varpų garsai atrodė viešąjį ramumą drumdžią. Bažnyčiose šaudymai, gaisrai ir plėšikavimai jiems neatrodė viešojo ramumo drumzdimu....

Su laisvu bažnyčių varpų skambėjimu netrukus išgirsime laisvą prašvitus katalikų tikėjimui garbingajai Ispanijai. Kaip Portugalijoje, taip ir Ispanijoj. monarkiją galima sugriauti. Katalikų Bažnyčios niekas niekuomet dar neapgalėjo.

KITUOSE KRAŠTUOSE.

Šiaurės Amerikoje kalbama apie atnaujinimą diplomatinių santykių su Šv. Sostu. Šitie santykiai buvo nutraukti 1867 metais Nesenai Vatikane lankėsi Šiaurės Amerikos ministeris Farley. Katalikų Bažnyčią «jankių» šalyje yra puikiausiai organizuota; persekiojimų nėra, nors neturi pilnų teisių, ypač mokyklų srityje.

* * *

Meksikoje įvesta socialistinė mokykla. Katalikų Bažnyčios persekiojimas nesiliauja. Panašu, kad ši nelaiminga šalis visai artinasi į Rusijos komunistinę tvarką, arba geriau pasakius, netvarką.

* * *

Anglijoje praeitais metais padaugėjo 34.250. Iš to skaičiaus atsiverte iš protestonų tikėjimo virš 12.000, daugiausia inteligentų.

* * *

Kinijos vyriau ybė Nankine suteikė visas teises katalikų Universitetui Tien — tzine.

* * *

Lietuvoje katalikų universitetas dar neveikia. Manoma, kad ateinančiais metais jam bus suteiktos teisės. Popiežius mūsų katalikiškam universitetui yra suteikęs visas teises jau prieš keletą metų.

* * *

Prancūzijos Mokslų Akademija kasmet paskirsto «dorybės premijas» už žymiuosius pasišventimo darbus labdarybės ir kultūros dirvoje. 1933 metų premijos teko, kaip ir kitais metais, katalikų vienuolėms, katalikų vedamoms įstaigoms, kaip antai: Šv. Vincento a Paulo prieglaudoms, aklųjų institutui, katalikų jaunimo globos draugijai. Gavo taip pat premiją neturtinga davatkėlė, Rozalija Bošerel už tai, kad visą savo menkučio uždarbio taupmenas paskyrė vienos našlaitės auginimui.

* * *

MŪSŲ TARPE katalikiškasis gyvenimas eina lėta vaga, bet šiek tiek stumiasi pirmyn. Apie jį teks kitu kartu pasipasakoti.

Br. Turmantas.

L. K. Bendruomenės gyvenimas.

Tikybiniai reikalai.

Vila Beloj vaikučių išpažintis bus vasario 10 d. iš vakaro nuo 4 val. Antrytojaus vas. 11 d. pamaldos koplyčioj 8 val. ryto. Išpažinties bus klausoma nuo 7 val ryto.

* * *

Vasario 18 d. šv. Antano do Pary bažnyčioj **iškilmingos pamaldos Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių proga.** Pamaldose dalyvauti kviečiami visi, kam brangi mūsų Tauta ir Tėvynė.

* * *

Rekolekcijos prasidės šv. Antano bažnyčioje kovo 11 d. yra tikimasi rekolekcijų lankytojams bus gautas šv. Tėvo palaiminimas ir visuotinieji atlaidai.

* * *

Organizaciniai reikalai.

Vila Beloje vasario 11 d. 5 val. po pietų mokyklos patalpoje kviečiamas L. K. Bendruomenės narių ir įgaliotinių susirinkimas. Bus aptarti įvairūs svarbūs reikalai ir kun. B. Bumšo paskaita. Svečiai taip pat nuolankiai kviečiami atsilankyti.

* * *

Vasario 18 d. Lietuvos Nepriklausomybei paminėti po pamaldų įvyks šv Antano parapijos salėje viešas susirinkimas. Programoje paskaita, prakalbos, dainos, deklamacijos, monologas, ir t.t.

Įėjimas laisvas visiems.

* * *

Jaunimo komisijos posėdis įvyks vasario 17 d. 2 val. p. p. kun. Bumšo bute (av. Vautier 61).

* * *

Kur buvo tiek žadėta.

(tąsa)

Labai įdomūs valiutos prasikaltėlių tardymo būdai. Suimtajam neduodama pasiimti nieko iš namų. Net šiltesni rūbai atimami. Maisto niekas negali priduoti. Dažniausiai nieko neprileidžiama. Norėdami išgauti prisipažinimą, pradeda nežmoniškai kankinti.

Pirmas kankinimo būdas, tai šutinimas (parilka). Kambarį prikurena iki 50 — 60 laipsnių. Į tokią temperatūrą sustumia kaltinamuosius, kartais kiek stačių gali tilpti, išvilkdami ligbaltinių. Žmogus, pabuvęs kelias minutes sušunta net ligi sąmonės netekimo. Nervai neišlaiko. Jei kuris apalpsta, išneša į lauką, aplieja šaltu vandeniu, atgaivina, tardo, ir jei nieko neišgauna, vėl kiša į pirtį. Taip šutina kartais net keliais paras. Įkaitintus išima porai valandų, visaip klausinėja. Negavę patenkinamų davinių, vėl kiša į karštą kambarį.

Paskui griebiasi dar žiauresnių kankinimų. Užžibina šimto, ar net daugiau Watų elektros lempa, prikiša prie pakaušio ir kaitina. Po kelių minučių kankinamasis išeina iš proto. Vis reikalaujama prisipažinti.

Jei ir elektra negelbsti, meta į drėgną akmeninėmis grindimis kambarį, kuris pilnas žiurkių, peilių, blakių, šokinėjančių ir ropojančių gyvuliukų. Drėgmė naikina plaučius. Atsisėsti nėra kur. Atsigulti negalima: Jei kuris nuovargio prispaustas sukniumba ir užsnūsta, žiurkės kandžioja ausis, veidą, kraujo ištroškę vabzdžiai graužia visą kūną. Kankinamasis šaukia ne savo balsu. Tačiau niekas negali pagelbėti. Po kelių dienų tokio kalėjimo žmogus išeina gyvas apgraužtas.

Paskutinis kankinimo būdas, tai nedidelis karstas (grobik). Padaryta tam tikra skylė, kur įžmogus vos sugrūstas gali išsitekti. Kaltinamasis metamas ir uždaromas. Oras iš niekur neprieina. Po kelių minučių įmestasis pradeda trokšti. Jis beldžiasi į duris. Sargas atidaro ir reikalauja prisipažinti. Jei neprisipažįsta, vėl uždaromas. Jei užtroško, išneša ir jau su tuo baigta.

Rodos, žmogus netikėtum tokiomis baisenybėms, jei nepasakotų tie, kurie visa tai yra iškentėję. Rodos, gyvename 20 šimtmety. Tačiau kankinimo priemonės žiauresnės, negu laukinių barbarų.

3. Kalėjimai. Baisiausias kalėjimas yra Solovkų salose, Baltojoje jūroje. Ten prieš karą yra gyvenę rusų vienuoliai. Dabar vienuoliai išnaikinti ir jų mūrai paversti kalėjimu. Čia papuola dažniausiai visam amžiui, ar bent keliolikai metų nuteistieji. Pats oras jau baisus: drėgna, šalta, žiauru. Nevalia garsiau prakalbėti ar pilnu žingsniu žengti. Jei kuris prasižengė, tu jau kalėjimo karceris. Karceris, tai nekūrentas, be šviesos kambarys, kuriame nei lovos, nei kedės, nei kitokių patogumų. Pabuvęs kelias dienas tokiame kambary, jei dar išėjo gyvas, toliau taikosi, kaip galėdamas. Čia suprantama, kodėl iš Rusijos kalėjimų grįžusieji taip yra nekalbūs.

Kalėjime maistas menkiausias. Per dieną duoda iš viso 300 gramų duonos, vis teisindamiesi, kad girdi da-

(tęsinys 5 pusl.)

Jaunimo skyrius

(tęsinys iš 3 pusl.)

nigų negalima nieko pirkti», arba «matyt, jis tuos daiktus pavogė, nes neturėdamas pinigų negalėjų jų nupirkti», «kaip matyt, tu čia nieko nepadarysi» ir t. t.

Negalima sakyti, kad Brazilijoj yra «bedarbė», nes bedarbė tai neturinti darbo ar bedirbanti moteriškė, o «bezrabotica» yra «nedarbas».

Bet ką rašydami ar viešai sakydami nesigraibstykime šablonų iš tarnimos «oficialės» kalbos, bet pagalvokime bent kiek ir sakykim kas reikia taip, kaip sakydavo mūsų tėvai, kurie kentėjo rusų priespaudą, bet nepadavė savo dvasios į nelaisvę.

Man važiuojant į Braziliją atsitiko nelaimė — pamečiau tėvo dovanotą pypkę; tikrai aš turėjau didelę nelaimę važiuodamas į Braziliją. Niekados nesakykite: «aš važiuojant į Braziliją pamečiau pypkę», nes tada bet kas gali suprasti, kad tu panetei pypkę visai kita proga, tai yra, tada, kai kas kitas čia važiavo, ir šitaip nieka dora nepasakoma. «Dora» ar «doras» nebūtinai reiškia jau kokią «cnatą», palyginkr, «nė doro pagalio ten negalima asti».

-

"LIETUVIS BRAZILIJOJ"

— GYVENIMO VEIDRODIS

DĖMESIO!

«Viltie» S-gos **Mokos skyrius** š. m. vasario 4, 11, 18 ir 25 d. rengia gražius šokius

VAKARUS

savo salėje, rua Dias Leme, 53 (Mokoje. Vakarų pradžia 7 val. v. pabaiga 12 val. nak.

Griež stygų orkestras.

Valdyba.

(Tęsinys iš 4 pusl.)

bar visur pasauly badas, nėra maisto, reikią pasitenkinti minimumu. Atsėdėjusius kalėjime dažniausiai ištremia kur nors į nuošalų Sibiro kaimą.

Kalinius dažnai vary prie viešų darbų. Nežiūri jokio luomo skirtumo. Dažnai kur nors giriose, prie kelių, kur žmogui sveikatą graužte graužia. Badas, darbai, drėgni kalėjimai naikina tūkstančius žmonių.

4. **Administracijos.** Reikia pastebėti vieną gana reikšmingą dalyką: kalėjimų prižiūrėtojų, tardytojų, bendrai teisininkų apie 95 nuošimčiai žydai. Neapykanta prieš žydus Rusijoje kas dien auga. Jaunimas atvirai sako: ateis diena, mes žydus nužudysime, kaip žudo jie mus. Mes juos, traukydami po gyslelę, užkankinsime".

Ko siekia nacionalsocializmas arba hitlerizmas.

Dr. J. Puriçkis.

(Pabaiga)

Saugojant vokiečių rasę nuo užteršimo svetimomis tautomis, ypač žydų tautos, reikia kartu rūpintis savo rasės tobulinimu. Iš čia kyla mokslas apie veislinę atranką, selekcionizmą. Veislei reikia verbuoti tik sveikus, visais atžvilgiais tinkamus asmenis. Ypač reikia rūpintis neduoti veistis išsigimusiems asmenims. Del to tad urį paveldėtas kūno ar proto ligas, ar šiaip silpnaprotiai, turi būti sterilizuojami. Kitaip sakant, tokiems reikia uždrausti turėti vaikų. Jau išleista sterilizacijos įstatymas, kuris tuo tarpu apima tiktai visiškai netikusius veislei. Šitas įstatyma būsiąs plečiamas tuo būdu, kad veistųsi tiktai tin amiausi asmens.

Nusikaltę lyties instinkto iškrikimu, kaip antai sadistai, ekshibicionistai, pasikėsintojai prieš moteris, jaunamečių suvedžiotojai, arba iššagintojai ir kiti panašūs liguisti iškrikėliai būsią kastruojami.

Trumpai tariant, numatoma labai plačių priemonių, kaip pasiekti to, kad tautos veisimesi galėtų dalyvauti tiktai tinkamiausi žmonės. Ketinama sukurti (kai kur, jau rodos, ir veikia) rasės įstaigos (Rassenamter), kurių pareiga bus tikrinti jaunus vyrus ir moteris, kiek jie tinka veislei.

Tuo būdu norima išauklėti labai stipri ir sveiko kūno, labai gabios dvasios tauta. Tada nacionalsocialistai tikisi pralenkti visas kitas tautas ir užviešpatauti ne tik Europą, o gal ir visą pasaulį.

Reikia, kad vokiečiai pralenktų kitas tautas ne tik fiziniais bei dvasiniais savumais, bet reikia dar, kad jų būtų daug. Užtat šeimos turi rūpintis turėti daug vaikų. Del to moterys pirmiausia turi būti geros motinos. Pagal nacionalsocialistus, moterys neturi dalyvauti politikoj (dabartiniame vokiečių reichtage nėra nė vienos moters), nė moksle ar versle, kuris gali jas atitraukti nuo motinos pareigų. Svarbiausia ir vienintelė moters pareiga, tai būti savo vyrui gera žmona, gimdyti ir auginti kuo daugiausia sveikų vaikų.

Tiesa, Vokietija jau šiandie turi apie 135 gyventojus vienam kvadratiniam kilometrui. Bet tai niekis, sako nacionalsocialistai. Vokiečiai ras reikalingų sau žemių. Ana, Europos rytuose gyvenama dar labai skystai. Čia vienam kvadratiniam ilometrui gyventojų išeina trigubai ir keturgubai mažiau nie Vokietijoj. Tat šiton pusėn vokiečiams ir reikia plėstis. Jei tik vokiečiai pralenks kitas tautas savo gausumu, savo fiziniais ir dvasiniais savumais, tai naujų žemių jie mokės rasti. Užtat reikia kad vokiečiai būtų karingi, kaip senovės germanai. Vokietis neturi bijoti karo. Atvirkščiai, karas turi būti jam malonus verslas. Užtat pacifistai, norį tautoje išnaikinti karingą nuotaiką ir auklėti pacifizmą, pagal nacionalsocialistus, esą didžiausi tautos kenkėjai Tai esą daugiausia žydai, kaip ir socialistai, komunistai bei kiti marksistai. Juos visus reikia naikinti ligi paskutinio. Del visuomeninės santvarkos, tai nacionalsocialistai atmeta krikščionišką ir demokratišką visų žmonių lygybę. Pagal juos, ne tautos nei žmonės niekas nebuvo ir nei buvo ir nebus lygūs. Jie visada skyrė, i liedosi žemyn į kiaurimą. Keliems iš jų ti rai pavyko perplaukti, o kiti žuvo.

Bet pats didžiausias krioklys pasauly yra pietų Afrikoj. Čia vieno kilometro platumo Zambezi upė krinta 133 metrus gilumo į bazaltinį tarpeklį. Šis vandenkritis vadinasi Viktorijos kriokliu. Jį pirmą kartą rado garsus Afrikos tyrinėtojas Livingstonas. Keleiviai, kurie yra matę Niagaros ir Viktorijos krioklius, tvirtina, kad paskutinis yra daug įspūdingesnis. Tas ir nenuostabu, nes Viktorijos krioklys beveik tris kartus yra aukštesnis už Niagarą. Ligšiol Viktorijos krioklio niemėgino panaudoti elektrai gaminti, nes jo apylinkės yra retai gyvenamos.

Abu minėti didžiuliai kriokliai, lygiai kaip ir visi kiti mažesnieji, yra garsūs gamtos reiškiniai. Gaila yra žmogui savo ranka keisti gamtos padarus. Tačiau žmogui vis labiau ir labiau yra reikalinga pigesnė energija šviesai, kurui, fabrikų mašinoms varyti. Todėl žmogus, kad ir gailėdamasis, vis dėlto stengiasi tokius gausingus, gamtos sukurtus, energijos šaltinius išnaudoti. Praeis kiek laiko — ir Niagaros ir Viktorijos kriokliai dirbs naudingą žmonijos gerovei darbą.

* * *

Kaip žmonės išmoko skraidyti ore.

(tąsa)

Visais laikais žmonės su pavydu žiūrėjo į paukščius, kaip jie vikriai, lengvai skraido oro jūroj, tartum žuvys nardo vandeny. Pikta buvo žmogui, kad jis neturi sparnų, negali skraidyti.

Pažiūrėjus į paukštį, rodos skraidyti yra labai lengvas ir paprastas daiktas. Prisirišai prie rankų sparnus, mosuok jais — ir lėksi. Bet iš tikrųjų taip nėra. Ne vienas drasuolis, mėginęs dirbtinias sparnais nulėkti nuo stogo ar nuo aukšto kranto nusiskuo sau sprandą. Žmonės pradėjo suprasti, kad skraidymas yra painus dalykas, kad čia, matyt, dar reikia šio to daugiau, negu tik vienų sparnų. Visos žmonių pastangos pakilti į viršų lig 18-jo šimtmečio pabaigos nedavė jokių vaisių. Tik 18 me šimtmety prancūzai broliai Mongolfje išrado balioną, t. y. pūslę, kuri, prileista šilto oro, kilo į viršų. Jų vieną tokį balioną, kurs nusileido žemėn toli, nuo paleidimo vietos, išsigandę prancūzai kaimiečiai užpuolė su šautuvais ir šakėmis ir bematant sudraskė. Pirmaisiais oro keleiviais buvo gaidys, antis ir avinas, kuriuos broliai Mongolfje buvo įdėjėję į baliono pintinę. Šie pirmieji gyvuliai lakūnai visai laimingai nusileido žemėn. Tuo būdu prasidėjo oro kelionės. Bet balionais skraidyti buvo nepatogų, nes negalima buvo jo valdyti. Balionas lėkė ten, kur jį vėjas nešė. 1929 m. buvo švenčiama 25 metai nuo to laiko, kai amerikiečiai broliai Raitai pakilo pirmą kartą į orą aeroplanu, t. y. sunkesniu už orą lėktuvu. Ir per 25 metus aviacija, arba skraidymas ore, nepaprastai patobulėjo.

Dabar skraidoma lengvesniais ir sunkesniais už orą lėktuvais. Lengvesnieji už orą lėktuvai yra dirižabliai bei cepelinai, tai yra tam tikros pūslės. pailgo, smailo pavidalo. Sunkesnieji už orą lėktuvai yra aeroplanai, kurie pakyla nuo žemės ir hidroplanai, kurie kyla nuo vandens. Visi šie lėktuvai yra varomi stipriais motorais, kurie suka propelerius. Aeroplanai kyla oran dėlto, kad propeleris, gręždamas orą, traukia jį pirmyn, kol nepakelia nuo žemės. Lėktuvai yra greičiausioji dabar susisiekimo priemonė. Keleiviniai lėktuvai skrenda vidutiniškai po 200 kilometrų per valandą, o lėktuvų lenktynėse jau pavyko padaryti apie 550 kilometrų per valandą. Tuo būdu, besparnis žmogus jau yra pralenkęs ore greitumo atžvilgiu tikruosius oro valdytojus — paukščius. Bet žmonių ir tokio greitumo per mažą, jis siekia didesnio, ir, reikia manyti, pasieks.

* * *

Didžiausieji pasauly kriokliai.

Jei upės vaga staiga smarkiai krinta žemyn, tai toj vietoj pasidaro kriokliai, arba vandenkričiai. Kriokliu yra daugiausia kalnuose, nes ten upės ir upeliai turi nusileisti iš aukštumų į lygumas. Tačiau kalnų upės ir upeliai paprastai maži, todėl ir kriokliai nepasižymi savo didumu, bet vis dėlto jie tinka elektrai gaminti, nes pajėgia sukti vandenines turbinas. Kas kita yra ten, kur plati lygumų upė staiga krinta kelias dešimtis metrų. Toki krokliai yra laikomi krašto įžamybėmis: jie yra branginami, kaipo retai gamtos reiškiniai, o taip pat. dabartiniais laikais, ir kaip milžiniški elektros jėgos šaltiniai.

Lietuvoj žymesnių upių kriokliu neturim. Jei kada pavyktų prakasti garsiąja Nemuno kilpą ties Birštonu, tai gautume keljų metrų aukštumo krioklį, tinkamą didesniam elektros kiekiui gaminti. Ir visoj Europoj taip pat nėra kiek žymesnių kriokliu. Žinomiausias yra Suomijos Imatros krioklys, prie kurio dabar suomiai baigia statyti didžiulę elektros stotį. Taip pat kriokliu turi Švedija, Norvegija, Šveicarija. Tačiau visi jie yra nestaigaus kritimo, bet juose upės vaga pamažu lyg slenksčiais leidžiasi žemyn.

Didžiausieji pasauly kriokliai yra Amerikoj ir Afrikoj. Šiaurės Amerikoj, Šv. Lorenco upėj, yra garsusis Niagaros krioklys. Maža salutė jo vidury dalina jį į dvi dalis; abiejų pločiu nas drauge siekia 900 metrų Niagaros kriokly vanduo krinta iš 44 — 47 metrų aukštumos. Per valandą nukrinta 30 milijonų kūbiniu metrų vandens. Jo užimas ir trenksmas girdėt per 6 kilometrus aplinkui. Pirmiau Niagaros krioklys buvo mėgiama keleivių lankomoji vieta. Ten yra visi patogumai norintiems kriokliu pasigrožėti. Dabar ir Niagaros kriokį nori pakinkyti į darbą. Būtent, darbštūs amerikiečiai negali ramiai žiūrėti, kad tokia didelė, Dievo dovanai duota, energija veltui dingtų. Krintantį krioklio vandenį po truputi leidžia į turbinas ir gamina elektrą. Iš Niagaros krioklio galima gauti kelis milijonus arklių jėgų energijos, jei pavyktų visą vandenį išnaudoti elektros stočių turbinose. Tačiau šis krioklys yra dar ir kitu kuo pagarsėjęs. Buvo atsiradę keletas žmonių, kurie mėgino perplaukti krioklį, t. y., įlindę į didžiulius guminius sviedinius, i liedosi žemyn į kiaurimą. Keliems iš jų ti rai pavyko perplaukti, o kiti žuvo.

Bet pats didžiausias krioklys pasauly yra pietų Afrikoj. Čia vieno kilometro platumo Zambezi upė krinta 133 metrus gilumo į bazaltinį tarpeklį. Šis vandenkritis vadinasi Viktorijos kriokliu. Jį pirmą kartą rado garsus Afrikos tyrinėtojas Livingstonas. Keleiviai, kurie yra matę Niagaros ir Viktorijos krioklius, tvirtina, kad paskutinis yra daug įspūdingesnis. Tas ir nenuostabu, nes Viktorijos krioklys beveik tris kartus yra aukštesnis už Niagarą. Ligšiol Viktorijos krioklio niemėgino panaudoti elektrai gaminti, nes jo apylinkės yra retai gyvenamos.

Abu minėti didžiuliai kriokliai, lygiai kaip ir visi kiti mažesnieji, yra garsūs gamtos reiškiniai. Gaila yra žmogui savo ranka keisti gamtos padarus. Tačiau žmogui vis labiau ir labiau yra reikalinga pigesnė energija šviesai, kurui, fabrikų mašinoms varyti. Todėl žmogus, kad ir gailėdamasis, vis dėlto stengiasi tokius gausingus, gamtos sukurtus, energijos šaltinius išnaudoti. Praeis kiek laiko — ir Niagaros ir Viktorijos kriokliai dirbs naudingą žmonijos gerovei darbą.

* * *

Gyvuliai keistuoliai.

Kengura Ančiasnapis Chameleonas. Lekančios žuvys.

Daugelis gyvulių, kuriuos žmogus pažįsta, jam neatrodo koki ypatingi keistuoliai. Jų gyvenimas yra bendrais bruožais panašus vienų į kitus. Bet gyvulių tarpe randame keletą tokių rūšių, kurios daug kuo skiriasi nuo kitų.

(b. d.)

rėsi ir skirsis savo kúno bei dvasios savumais. Del to ir tautai turi vadovauti ne masė, bet stipriausios, geriausios galvos — vadai. Tuos vadus renka ne masės, kaip tat yra demokratijoj, o jie patys save išrenka. Kaip ir kuriuo būdu, tai, tur būt, nė patiems nacionalsocialistams nėra pakankamai aišku. Jie tiktai nurodo į Hitlerį, kuris pats įgijo visų pasitikėjima ir pats pasidarė vadu. Gyvenimo kova tai geriausias vadų paruošimas bei išsilavinimas, sako Hitleris. Toje kovoje prasimuša tiktai patys stipriejі. Savo visuomeninės ideologijos pagrindan nacionalsocialistai deda masę, bet asmenį. Visa visuomenės santvarka turi būti paremta asmenybėmis ir asmens atsakingumu, o ne masės, kaip demokratijoj.

Kaip nacionalsocialistai mano sutvarkyti savo valstybę? Šitas klausimas dar jiems patiems nėra visai aiškus. Viena tiktai aišku, jie griežtai atmeta parlamentarinę demokratiją. Partijos ir parlamentas, tai žūtis. Partijos ir parlamentas, pagal Hitlerį, privedę Vokietiją prie didžiausių nelaimių. Tai žydų išradimas, kurie tuo būdu norį užviešpatauti tautas ir visą pasaulį. Tiesa, nacionalsocialistai patys pasivadino partija, dalyvavo parlamento rinkimuose ir pačiame parlamente. Net ir dabar, kai jie vieni laiko valdžią ir gali daryti, ką tiktai nori, vis delto, nacionalsocialistai demokratiniu būdu rinko parlamentą, nors tas parlamentas ir nieko neveikia. Nacionalsocialistai sako, jog tai pereinamasis laiko tarpas. Reikia spėti, kad parlamentas būsiąs visai panaikintas, kaip jis panaikintas Italijoj. Iš viso reikia pasakyti, kad nacionalsocialistai nemaža yra pasiskolinę iš Italijos fašistų ir, tur būt, skolinsis ir valstybinę santvarką. Visuomenė bus organizuota ne pilietinėmis partijoms, kaip demokratijoj, bet profesinėmis korporacijomis, kaip italų fašistų.

Nacionalsocialistai savo „trečiąjį reichą“ (taip pavadino patys nacionalsocialistai savo viešpatavimą. Pirmas reichas — viduramžių imperatorių valdoma Vokietija. Antras — prieškarinė Vokietija, o nacionalsocialistai sukursią trečiąjį, geriausią, tobuliausią reichą) stengiasi paremti daugiausia ūkininkais ir smulkia miestų buržuazija: nedideliais pirkliais ir amatininkais. Užtat jie stengiasi visokiais būdais palaikyti ir aukléti smulkų žemės ūkį.

Neseniai išleistas įstatymas, kuris smulkesnius ūkius daro nedalomais vienetais. Šito vieneto savininkas negali jo nei padalinti, nei parduoti, nei įkeisti ar padovanoti. Jis turi jį sąžiningai valdyti ir perleisti savo sūnui arba kitam įpėdiniui tam tikrą įstatymais nustatyta tvarka. Miestuose nacionalsocialistai stengiasi palaikyti smulkesnių pirklių luomą. Užtat jie yra nusistatę prieš didžiąsias krautuves (Warenhäuser), kurios bando paimti į savo rankas visą prekybą.

Iš viso reikia pasakyti, kad nacionalsocialistai dar tiktai kuria savo tvarką ir savo valstybę ir del to daug kas ir jiems patiems dar nėra aišku.

Kronika.

IŠ VILA ANASTACIO PADANGĖS.

Pereitą šeštadienį, Dr J. Basanavičiaus rūmų sporto sekcija surengė sporto vakarą, kuris pavyko gana gerai. Nors užėjęs lietus ir sukliūdė daugumai žmonių atvykti. Vis tik publikos buvo pilna salė ir visi buvo patenkintį atliktąją sporto programą.

Programa ėjo šia tvarka:

Ekvilibristika atliko p. Friko, kuris parodė žiūrovams, kiek žmogus gali išsilavinti daiktų ligsvaros laikime. Graikų — Romėnų imtynes atliko Lietuvos čempionas J. Kaminskas ir imtininkas J. Liangandas. Nors imtynės išėjo be rezultatų, bet visgi jos suprežindino žiurovus su gražiu šių imtynių taktu, mikLumu ir jėga.

Laisvas amerikoniškas imtynes turėjo atlikti p. J. Kaminskas ir J. Garnys. Pastarajam dėl lietaus neatvykus šios imtynės neįvyko.

Vėliau ėjo bokso rungtynės: J. Baliulevičius X V. Degutis. Laimėjo puntais J. Baliulevičius. Toliau — A. Svirplys X J. Vasiliauskas, rungtynės baigėsi be rezultatų, ir Jonas X Bolys, kurių rungtynės parodė didelę bokso techniką. Jonas ir Bolys yra geriausi São Paulo lietuvių lengvojo svorio boksininkai.

Po to buvo šokiai ir žaidimai. Tvarka buvo pavizdinga, už ką tenka padėkuoti mokyklos tėvų komitetui, kuris kaip vakaro pariangime, taip tvarkos palaikyme aktyviai dalyvavo.

Naujai susitvėrusi sporto sekcija, pasirioko sau sunkiosios atlietikos sritį ir jau savo pirmomis dienomis sugebėjo taip gražiai pasirodyti. Reikia tik sveikinti ir palinkėti jos pasirinktoje srityje tiek išsilavinti, kad ir svetimieji galėtų pamatyti, ką lietuvis sugeba ir gali.

Buvęs.

«VILTIES» CHORAS DAINUOS PER RADIO.

Vasario 16 d., per Lietuvos Nepriklausomybės šventę, «Vilties» S-gos choras, p. V. Kamantausko vedamas, dainuos per Radio. Programa bus atlikta per «Radio Record» stotį, tarp 8 ir 10 val. vakaro (pradžia greičiausiai bus apie 9 v. v.). Jungtynis «Vilties» choras padainuos keletą tautiškų dainelių. Be to, tą pačią dieną numatoma ir paskaita apie Lietuvą portugalų kalba.

Šia proga kai kurie ir provincijoj gyvenantieji lietuviai turės galimybės išgirsti malonius lietuviškos dainos garsus, nors per radio.

IŠ MOTERŲ VEIKIMO.

Praeita sekmadienį, vasario 4 d. Vila Belos lietuvių mokykloj įvyko Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoj eilinis susirinkimas, kuriame, be kita ko, buvo p. L. Majienės paskaita apie jaunuomenės auklėjima.

Vasario 18 d., minint Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves, nutarta dalyvauti iškilmingose pamaldose šv. Antano bažnyčioje.

Lietuvių Moterų Draugijos Brazilijoj narių skaičius tolydžio didėja, ir šį syki įsirašė dar 15 naujų narių.

Šia proga pranešame, kad norės, norinčios kreiptis į «Cruzada prò Infancia» gali gauti raštelius ne tik pas šios D-jos pirmininkę, bet ir Lietuvos Konsulate pas p. O. Vagnerytę.

Narė.

SPORTAS

Pranesimas.

Pranešama Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skiriaus nariams, kad vasario 10 d. 8 val. vak. šaukiamas visuotinas narių susirinkimas sąjungos patalpoje, rua Bandeirantes 92. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba.

Pranešimai

Šiuo pranešama Villa Anastacio ir apylinkės lietuvių žiniai, kad š. m. vasario mėn. 15 d. įvyksta Dr. Jono Basanavičiaus vardo lietuvių pr. mokyklos mokinių tėvų visuotinas susirinkimas.

Mokinių tėvų dalyvavimas būtinas.

Tėvų K-to
Valdyba.

D. Lietuvos K. Vytauto vardo lietuvių pradžios mokyklos, bibliotekа, papildyta daugiau, kaip dvigubu skaičium naujų, ką tik iš Lietuvos gautų labai įdomių knygų, patarnauja savo skaitytojams senosiomis sąlygomis, tai yra, Rs. 5$000 užstato ir 500 reisų per mėnesį už skaitymą. Užstatas priimamas ir knygomis tolygios vertės. Villos Bellos ir apylinkės lietuviai kviečiami kuo plačiausiai šia biblioteka pasinaudoti.

Mokyklos vedėja.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIENU IR ĮVAIRENYBIU!

A. MAJUS.

(tąsa 66)

Cêra, f. vaškas; vaškinė žvakė; — dos ouvidos, ausų siera; ser uma —, būti minkšto būdo, nepastovus; gastar — com ruins defuntos, vyti iš smėlio botaga, vėją maišu gaudyti.
Ceráceo, adj. vaškinis, panašus į vašką.
Ceramica, f. keramika, puodų lipdymo menas.
Ceramico, adj. keraminis, keramiškas; susijęs su puodu lipdymo menu.
Cêrca, f. tvora; aptvaras; aptverta vieta; adv. apie tai, netoli to apytikriai à — de atsižvelgiant į...
Cercado, adj. aptvertas, apvestas tvora (mūru).
Cercadôr, m. apsupėjas, apguléjas (tvirtovės).
Cercadura, f. aptvėrimas; apsupimas, apgula; kraštas.
Cercar, v. aptverti; apsupti, apgulti.
Cerce, adv. trumpai; plikai; lygiai.
Cerceadôr, m. kiperis, monetų piaustytojas, trumpintojas.
Cercear, v. nupiauti; patrumpinti.
Cerceio, m. nupiovimas; patrumpinimas.
Cêrceo, adj. trumpai nupiautas (paliai šaknim).
Cêrco, m. apskritimas; apsupimas, apgulimas; ratas; cirkas; em — aplinkui, ratu.
Cêrdas, f. pl. šerno šeriai.
Cêrdo, m. laukinė kiaulė, šernas.
Cêrdoso, adj. šeringas; šeruotas.
Cereaes, f. pl. javų rūšys; javai.
Cereal, adj. javų; s. m. žvakė su gaubtuvu nuo vėjo.
Cerebral, adj. smagenų, smageninis; doenças cerebraes, smagenų ligos.
Cerebrino, adj. smagenimis; panašus į smagenis; fantastiškas; retas.
Cérebro, m. smagenys; fig. galva; protas; išmanymas.
Cerefolho, m. purkolis (augalas).
Cereja, f. vyšnė; trešnė (uoga)
Cerejal, m. vyšnių sodas.
Cerejeira, f. vyšnė (medis).
Ceremônia, f. ceremonija; iškilmė, šventė; apeiga.
Ceremonial, adj. adj. iškilmingas, su ceremonija; s. m. iškilmių apeiga; apeigų knygos.
Cêreo, adj. vaškinis, iš vaško.
Cerieiro m. vaškinių žvakių dirbėjas (pardavėjas).
Cernar, v. nutašyti, nukapoti medį ligi širdies.
Cerne, m. branduolys, kanduolys; šerdis.
Cerneira, f. metinė rintė medy.
Cernêlha, f. užkartė (arklio).
Ceroilas, ceroulas, f. pl. apatinės kelnės.
Cerol, m. kurpinė derva (pikis).
Cerôto, m. tepalas, plasteris iš vaško.
Cerqueiro, m. durininkas (vienuolyno).
Cerração, f. rūkas, ūkas, migla; — do peito, troškumas; dusulys.
Cerrado, adj. uždarytas; užtvertas; tirštas, tankus; krumingas; ūkanotas, tamsus; biauriai akcentuojamas; — da barba, tankios barzdos; da moleira, kvailas; á carga —a, be apgalvojimo, ūmai.
Cerrar, v. uždaryti; užtverti; apsupti, apsiausti; užkimšti.
Certame(n), m. imtynės, rungtynės; kautynės; fig. viešas ginčas.
Certamente, adv. tikrai.
Certeiro, adj. taiklus; gerai pataikąs.
Certêza, f. tikrumas, tikrybė.
Certidão, f. liūdymas; atestas; — de baptismo, krikšto metrika; — de obito, mirimo metrika.
Certificação, f. liūdymas; kvitas.
Certificar, v. paliūdyti; pakvituoti; — se, įsitikinti.
Certificado, m. raštiškas liūdymas; certifikatas; — d'uma fiança, laidavimas.
Certo, adj. tikras; patikimas; aiškus, įsekmus, punktuališkas; certa pessôa, žinomas, tam tikras asmuo, pessôa certa, patikimas asmuo; de —, tikrai
Cerûleo, adj. mėlynas; melsvas.
Cerume, m ausies siera.
Ceruza, f. bleivas; baltymai (dažai).
Cerva, f. elnė.
Cerval, adj. elninis, elnio.
Cerveja, f. alus.
Cervejaria, f. alaus darykla, bravaras.
Cervejeiro, m bravarininkas; alaus pardavėjas.
Cerviz, m. sprandas; kaklas.
Cervo, m. elnias.
Cesão, f. drugio priepuolis.
Cêspede, m. velėna.
Cessação, f. paliaubos; rimtis; — — d'armas, ginklų paliaubos.
Cessante, adj. liovusis; nurimęs.
Cessão, f. liovimasis; pasitraukimas.
Cessar, v. paliauti; nustoti, sustoti; sem —, be paliovos, tolydžio.
Cessionario, m. ėmėjas, priėmėjas (teisės, akcijos).
Cessivel, adj. užleidžiamas; perleidžiamas.
Cêsta, f. krepšys, pintinė.
Cesteiro, m. krepšių pynėjas.
Cesto, m. krepšys; — da gavea, stiebo krepšys; ser — roto, negalėti pas lapties laikyti.
Cesura, f. įkirpimas; sustojimas (sakant).
Cetaceo, m. banginis; adj. banginis, banginjo.
Ceu, m. cèo.
Ceva, f. maistas, mitalas; čdalas; vilioklas; laimikis.
Cevada, f. miežiai; — grelada, salykla; — mocha, ketureiliai miežiai.
Cevadeira, f. kelionės maisto maišelis, krepšys; fig. maitintojas; ser — d'alg., būti kieno nors maitintojas.
Cevadiço, adj. tunkamas, lengvai nupenimas.
Cevadilha, f. čemerys.
Cevadinha, f. grūstiniai kruštiniai perlinės kruopos.
Cevado, adj. nupenėtas; riebus.
Cevadoiro, — douro, m. penimis tvartas; paukščių būrys.
Cevador, m. bandos, kaimenės penėtojas.

(b. d.)

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. aP. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t...

„LIET. BRAZ."

gaunamas šiose vietose:

1) Luz stoties kioske,
2) José Pauiino vaistinėj,
3) Prie pašto laiptų ir kampo,
4) Rusų vaistinėj Mokoj,
5) Dariono krautuvėj S. Annoj.
6) „Vilniaus" krautuvėje rua Prates 99a. pas atskirus

platintojus visuose miesto rajonuose ir „Liet. Braz." redakcijoj visomis dienomis.

PINIGU KURSAS.

Litas	2$300
Prancuzų frankas	$720
Vok. markė	4$410
Ital. lira	$980
Doleris	12$420
Urugvajaus pezas	7$000
Argentinos pezas	4$300
Anglų svaras	60$235
Lenkų	1$920

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO„

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
São Paulo.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti «LIETVIS BRAZILIJOJ» prenumeratą 1934 metams.

Neatlikęs to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25 u m. praktika ligoninėse ir klynikose Rusijoj, Vokietijoj, Lietuvoj ir Lenkijej, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiovos, mažakraujystės ir kitų ligu.

Kalba Lietuviškai, Rusiškai, Lenkiškai, Vokiškai ir Portugališkai.

IZIDORO GARLO

Rua Anhaia 100 (B. Retiro).

200 BENDRADARBIU

raše «ŽIDINIUI» devynerių metų bėgyje, gvildendami aktualiausius lietuvių kultūros reikalus, supažindindami u naujausiais literatūros, meno, mokslo, pedagogikos, filosofijos ir kit. sričių lai mėjimais užsieny, tiekdami naujausios savo kūrybos, įvertindami kultūriniu mastu reikšmingus mūsų gyvenimo įvairius teigiamus ir neigiamus reiškinius, vertindami naujausias savas ir svetimo mis kalbomis knygas ir tt.

Jau laikas ir Brazilijos lietuviams inteligentams užsisakyti ta literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo mėnesinį iliustruota žurnala 1934 metams.

Prenumeratos kaina: metams 45 lt. pusmečiui 25 lt.

ADR. «ŽIDINYS», KAUNAS, LAISVĖS Al. 3.

Geriausia dovana

Namiškiams, giminėms, draugams ar pažįstamiems Lietuvoje — išrašyti jiems vienintėlį Brazilijos lietuvių nepartinį, didžiausį ir pigiausį laikraštį «Lietuvis Brazilijoj».

Jei nori, kad tavo giminės, draugai ar pažįstami plačiai žinotų apie Brazilijos lietuvių gyvenimą, tai nieke ne laukdamas išrašyk jiems «Lietuvis Brazilijoj».

Jo kaina metams: į Lietuva 20$000 pusei metų 10$000. Argentinon ir į kitus Amerikos kraštus 15$000, pusei metų 8$000.

Pinigus siusti: «Lietuvis Brazil.» Caixa postal 1764. São Paulo.

DR.
S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.

(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETININGA 37 a salas 8 — 9. Tel. 4-0715.

Moteru Gydytojas DR. LORCH

Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

Buvęs 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurt p/M. universitetuose ir vadovaujančiu gydytoju 2o operacinio skyriaus moteru klinikos ir gimdymo namu «Cecilienhaus» Berlyne

Rentgeno institutas Diatermia Ultravioletiniai spinduliai.

PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapitininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas dieną.
Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Jau penki metai,

kaip „LIETUVIS BRAZILIJOJ"

lanko ne tik S. Paulo lietuvius, bet ir tolimoje provincijoj gyvenančius fazendų darbininkus prijaučiančius lietuvybei. Per penkis metus savo gyvavimo, jis spėjo sustiprėti ir atsistoti pirmoj vietoj lietuviškos kolonijos reikalų gynime.

Įžengdamas į 6-sius metus «Lietuvis Brazilijoj» žada ir gi savo skaitytojams tiekti įdomiausių ir naudingiausių žinių iš visų pasaulio kraštų. Todėl kiekvieno lietuvio pareiga stoti į mūsų eilę. Kodėl? Todėl, kad «Liet. Brazilijoj» yra rimčiausias, didžiausias, nepolitinis, lietuviškos minties laikraštis, beto yra pigiausias, nes Brazilijoj kaštuoja tik 10$000 metams, 6$ pusei metų ir atskiriems mėnesiams po 1$. Užsieny — metams 20$, pusei metų 10$.

Metiniai skaitytojai gauna dovanų gražių lietuviškų žurnalų.

ADRESAS:

„LIETUVIS BRAZILIJOJ" Caixa postal, 1764 SÃO PAULO

Brangùs Tautiečiai.

Įdomu juk žinoti, kas darosi Jūsų paliktoje Tėvynėje Lietuvoje. Geriausiai čia jums pasitarnaus didelis ir gražiausias Lietuvoje savaitraštis

„ŠALTINIS"

„ŠALTINIS", visų mėgiamas ir branginamas, einą nuo 1906 metų.

„ŠALTINIS" ir Jus lankydamas per ištisus metus, nuolat skelbs Jums Jūsų brolių lietuvių rūpesčius ir jų reikalus. Jis bus Jums tikras tarpininkas ir malonus laukiamas svečias.

„ŠALTINIS" šiais negerovės metais yra visiems labiausiai prieinamas, nes metams kaštuoja tik $2 (12 litų).

„ŠALTINĮ" užsisakyti niekad nevėlu, nes jo prenumeratos metai pradedami nuo Jūsų užsisakymo dienos.

Adresas: „Saltínis" Marijampole Lìthuania.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LaDeira Porto Geral 12 sobr.
(kampas Boa Vista ir 25 d Março)
2 anDar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

ŽURNALAS „MŪSU VILNIUS" 1934 metams duoda tai ko ligi šiol dar nei vienas laikraštis nėra davęs, ko visa Lietuva senai laukia.

Kiekvienas metinis «MŪSU VILNIAUS» prenumeratorius, sumokėjęs 5 litus, gaus ne tik žurnalą per visus metus, bet ir gražų didelį Vilniaus miesto ir krašto vaizdų albuma, kuris atskirai perkant kaštuos 10 litų.

Vadinas «MŪSU VILNIUS» nemokamai ir dar sutaupys 5 litus visi tie, kurie pirks vėliau albumą rinkoje.

«MŪSU VILNIUS» skelbdamas Vilniaus laisvę ir nešdamas plačiausių žinių iš Okupuotų Kraštų eina VII metus. Tai vienintelis tos rūšies žurnalas, gausiai iliustruotas, buriąs visus Lietuvos piliečius ir užsieniuos gyvenančius lietuvius po bendrą Vilniaus vėliava.

NELAUKITE, rašykite ir piniugus siuskite šiuo adresu:

Kaunas, Duonelaičio gt. 9-A „MUSU VILNIUS".

UŽ APMOKAMUS SKELBIMUS REDAKCIJA NEATSAKO.

PASAULYJ

DIDELI NERAMUMAI PRANCŪZIJOJ.

Paskutinėmis dienomis Prancūzijoj kylo dideli neramumai. Didelį triukšmą visoje Praucūzijoje ir užsieniuose, sukėlė Staviskio afera, kuri yra viena iš didžiausiųjų pasauly. Į šią afera įvelta daug Prancuzijos aukštų valdininkų, tarnautojų ir šiaip žymių žmonių. Staviskio afera baisiai sujaudino prancūzus, kuri privedė net prie vyriausybės krizio.

Kai kurios politinės partijos pradėjo varyti aštrią agitaciją prieš Daladier vyriausybę Agitacija dar paaštrėjo, kai vyriausybė paskirė naują Paryžiaus miesto policijos viršininką. Po šio vyriausybės žygio, Paryžiaus gatvėse pasipylė protesto demonstracijos ir didžiausis triukšmas. Manifestantai gatvėse statė barikadas prieš policiją ir kėlė didžiausias riaušes.

Sąryšy su šiais įvykiais, atsistatidino Daladier vyriausybė

Naująjį ministerių kabinetą sudaryti pavesta Gastonui Doumergue.

Per įvykusias demonstrancijas Paryžiuje užmušti du žmonės ir daugybė sužeistų. Neramumai kilo ir kitose Prancūzijos vietose. Buvo laukiama net tikros revoliucijos.

Sudarius naują vyriausybį, manoma, kad neramumai baigsis.

DIDELIS GAISRAS EIGYPTE.

Iš Kairo pranešama, kad netoli Mehellakabir, vienoje vietoje užsidegė didelis vatos sandelis, iš kurio gaisras smarkiai išsiplėtė. Gaisras apėmė apie 800 gyvenamų ir negyvenamų namų. Dauguma iš jų visai sunaikinta.

Gaisro liepsnoje žuvo 15 žmonių. Materialiai nuostoliai labai dideli.

BAISIOS PŪGOS ITALIJOJ.

Iš Romos pranešama, kad paskutinėmis dienomis visoje Italijoje siautė baisios pūgos ir nepaprastai daug prisnigo. Bastia apskrity, besinizdamos nuo kalnų sniego masės, užvertė vieną kaimą, kur žuvo po sniegu 40 žmonių.

Kalnų sniegas užvertė daug gyvenamų vietų ir kitose apylinkese, kur taip yra nemažai žuvusių žmonių.

Į nelaimių vietas buvo skubiai siunčiama pagalba. Kai kuriuose vietose dar pavyko išgelbėti keletą, sniego užverstų žmonių.

Pūgos siautė įvairiose Italijos kraštuose ir visur padaryta daug nuostolių. Be keliasdešimts žuvusių žmonių, yra daug sužeistų ir susirgusių nuo peršalimo.

Daugelyje vietų buvo visiškai nutrauktas geležinkelio, telefono ir telegrafo susisiekimas.

Nuostoliai labai dideli.

GAISRAS LAIVE.

Iš Čylės pranešama, kad Puerte Monte užsidegė garlaivis „Venus“, kuris plaukiojo po Lianquile ežarą. Per kilusį, gaisrą sudegė keturi jauni vyrai, plaukė tuo laivu. Vienas iš jų šoko jūron, bet nuskendo. Policija veda stropų tardymą, įvykiui išaiškinti.

NERAMUMAI KUBOJE.

Neramumai Kuboje dar vis nesibaigia. Nežiūrint vyriausybės daromų žygių, streikai, demonstracijos ir susirimimai gatvėse nuolatos pasikartoja.

Teroristų grupės nuolat ruošia atentatus ir kelią triukšmą.

Darbininkų streikai taip pat, vienas po kito tęsiesi.

Paskutiniu laiku Kubos prezidentas išleido dekretą, kurio panaikinama mirties bausmė.

Paieškojímas.

Aš Aleksandras Selskis paieškau p. Jankaus iš Giterių dvaro (Šiaulių miesto).

Kas apie jį žino, prašom pranešti į «Lietuvis Brazilijoj» Redakciją.

APLANKYTI LIETUVĄ—TĖVŲ ŽEMĘ

ne kiekvienas gali, tačiau kiekvienas gali sektí jos kultūros gyvenimą, gėrėtis gražiais gamtos vaizdais ir artimai bendrauti su Lietuvos besimokančiu ivairiose mokyklose jaunimu.

Geriausias Lietuvos katalikų moksleiviu žurnalas «ATEITIS», kuris jau 23 metai kaip yra nepavaduojamas draugas Lietuvos ir užsieny gyvenančiu lietuviu moksleiviu.

Paskubėkite šį jduomų žurnalą užsakyti 1934 m.

Prenumeratos kaina: metams 20 lt. pusm. 10 lt. moksleíviams met. 10 lt. pusm. 5 lt.

Adr. «Ateitis», Kaunas, laisvės al. 3.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

VAGYSTĖS S. PAULY 1933 METAIS.

São Paulo Vagysčių delegatas Gustavo Cordeiro Galvão praneša, kad per 1933 metus policijoj buvo užregistruotos 406 vagystės, iš kurių 193 išaiškintos. Bendra pavogtųjų daiktų, ir pinigų suma siekia 800.861 milreisų. Iš aiškintų vagysčių suma siekia 552.928 milreisai.

Daugiausia vagysčių papyldyta privačiuose namuose. Per visus metus buvo areštuoti 1.136 vagys ir 14 mažamečių vaikų.

Praeitais metais vagystės São Paulo mieste žymiai sumažėjo.

SUIMTI LIETUVIAI PLĖŠIKAI.

São Paulo policija suėmė 7 lietuvių plėšikų grupę, kurie praeitais metais apiplėšė vieną fazendą, pagrobdami 76.000 milreisų.

Buvo taip: Caconde apskrity (Estado de São Paulo), Itahyquaroj, praeitų metų spalio 7 d., grupė maskuotų plėšikų, apsiginklavusių šautuvais ir levorveliais, užpuolė vietos fazendierių João Baptista ir pagrobė iš jo 76 000$. Plėšikai pacėgo ir nieks iki šiol negalėjo jų sugauti.

Vasario 2 d., ties ta pačia fazenda sustojo automobilis, kuriame važiavo du nežinomi asmens Fazendos darbininkai, pagauti smalsumo, atbėgo pažiūrėti ir koks buvo jų nustebimas, kada automobily pamatė du toje fazendoje dirbusius darbininkus, lietuvius, kurie taip staiga praturtėjo. Jie tuč tuojau buvo sulaikyti ir apie tai buvo pranešta Mokos rajono policijos delegatui, kuris greit atvyko į vietą.

Suimtieji plėšime prisipažino ir išdavė dar 5 savo talkininkus. Vyriausias plėšikų vadas buvęs Povilas Kieteris. Šitai plėšikų grupei priklausė šie asmens: P. Kieteris, L. Marmakas, A. Ventickas, K. Kieteris, P. Instrickas, A. Kazlauskas ir L. Kieteris.

Jie visi suimti ir laukia teismo.

SVARSTYS KONSTITUCIJOS PROJĖKTĄ.

Iš Rio de Janeiro praneša, kad tuojau po karnavalo, 26-ių komisija svarstys konstitucijos projėktą ir jį galutinai pamošusi atiduos Konstituciniam Seimui. Projėktas busiąs apsvarstytas dar sį mėnesį.

DARBININKU STREIKAI PLEČIASI.

Paskutiniu laiku Rio de Janeiro mieste pradejo streikuoti įvairiose dirbtuvėse darbininkai, reikalaudami padydinti atlyginimo.

Dabar sustreikavo darbininkai ir motoristai, dirbantieji laiveliuose, kurie palaiko susisiekimą tarp Rio de Janeiro miesto ir Nicteroy bei kitų vietų. Visi laiveliai sustojo ir susisiekimas palaikomas kariškais rebokadoriais.

Streikas tęsiasi ramiai, be jokių įvykių.

PIEŠ SPAUDOS CENZŪRA.

Paskutinėmis dienomis keli žymūs Brazilijos politikai ir net ministeriai kalba prieš spaudos cenzūrą Brazilijoj. Cenzūrai priešingi yra Teisingumo ir Karo ministeriai bei Rio Grande do Sul estado interventorius. Brazilijos visuomenėje taip reiškiama daug nepasitenkinimo prieš spaudos laisvės paržyma.

Galimas daiktas, kad aenzūra bus panaikinta.

Pašto dėžutė

Redakcijoj yra laiškai:

A. Baubinui, F. Danieliui, P. Gailiui, J. Jurašiui, J. Kučiui, P. Kunigėliui, J. Karveliui, L. Lydekiui, P. Malšinskui, J. Niedzielskai, J. Rišavičiui, J. Sakalauskui, M. Skadui, S. Serėnui J. Skrebui, P. Siniauskui, B. Šinkevičiui, B. Stasevičiui, T. Špokui, J. Strazdui, A. Stulčiūnui, J. Šablevičiui, K. Šimkevičiui, D. Tarnauskui, J. V. Tėvunui, A. Učinskiui, A. Varniui, L. Vaičekauskui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

STASIO ŠLIKTOS SIUVYKLA

„ESTAN“

Persikėlė iš rua das Palmeiras, 83 į rua da Conceição Nr. 79a

(prie Luz Stoties)

Ten pat reikalingas vienas lietuvis darbininkas.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos), žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t. skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-16?9.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Paieškomas

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Cautinho, 10 kviečia užeiti į konsulatą arba nurodyti tikrą savo adresą:

Balį Raščių, iš Rokiškio apskrities.

Liet. Konsulatas.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išejimas į	Europą	
Persiler	27	I 34
Jos. Charlotti	15.	II 34
Bagė	25	II 34

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

